



วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol. 17, No. 2, 2022. Article ID: OJED-17-02-010
Article Info: Received 25 May, 2022; Revised 18 July, 2022; Accepted 18 July, 2022

OJED

An Online Journal
of Education

www.tci-thaijo.org/index.php/OJED

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก Participatory Management Approach for Online Learning in A Small Secondary School

กษิณภูมิ มีพรหม¹
Kasidit Meeprom¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ คณะกรรมการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระและครู นักเรียน ตัวแทนเครือข่ายผู้ปกครอง และศิษย์เก่า ศึกษาในเทคนิควิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์ที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการดำเนินการและติดตามประเมินผล ($PNI_{Modified} = 0.068$) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ (On-line) เช่น Zoom, Google Meet, Microsoft Teams, Cloud Meeting เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนที่มีความพร้อม เช่น มือถือ โน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ($PNI_{Modified} = 0.080$) และโดยภาพรวมในการเรียนออนไลน์ การใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่านการจัดส่งหนังสือ แบบเรียน แบบฝึกหัด หรือใบงานที่โรงเรียนจัดทำขึ้นไปยังนักเรียนผ่านผู้ปกครอง (On-hand) เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการใช้อินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์การเรียน เช่น มือถือ โน้ตบุ๊ก คอมพิวเตอร์ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.069$)

คำสำคัญ : การบริหารแบบมีส่วนร่วม, การเรียนออนไลน์, โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

Lecturer of Educational Administration Division, School of Education, University of Phayao

E-mail: Krueins@gmail.com

(หมายเหตุ: งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี พ.ศ. 2565 จากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา)

Abstract

The objective of this research was to study the participatory management approach for online learning in a small secondary school under the Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. The population in this study consisted of school director, deputy director, school board, head of subject areas and teachers, students, representatives of the network of parents and supervising alumni, a total of 89 people. The research tool was a questionnaire, which was a 5-point rating scale. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and need analysis ($PNI_{Modified}$).

The study results revealed that the participatory management approach with the highest priority needs in online learning was participation with the school in implementation and monitoring assessments ($PNI_{Modified} = 0.068$), especially in using learning materials and learning resources through various online channels such as Zoom, Google Meet, Microsoft Teams, Cloud Meeting to facilitate students who are ready to do so, such as mobile phones, notebook computers and Internet ($PNI_{Modified} = 0.080$). And overall in online learning, the use of learning materials and learning resources through delivery of books, textbooks, exercises or worksheets prepared by the school to students through their parents (On-hand) in order to mitigate the cost of purchasing internet service and school supplies like mobile phones, notebooks, and computers was of the highest priority needs ($PNI_{Modified} = 0.069$).

Keywords: participatory management, online teaching, small secondary school

บทนำ

เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการเรียนรู้เป็นอย่างมาก การเรียนออนไลน์จึงเข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยทุกโรงเรียนต้องปรับตัวรองรับกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น บางพื้นที่โรงเรียนต้องหยุดการเรียนการสอน และปรับรูปแบบการเรียนการสอนมาเป็นการเรียนออนไลน์ เนื่องจากการเรียนออนไลน์เป็นการบริการทางการศึกษาที่เรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองต่อความต้องการทางการศึกษา เป็นการจัดการการศึกษาสนองต่อความต้องการของบุคคลทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากที่บ้านและครูผู้สอนสามารถมอบหมายงาน ตรวจงานและสร้างแบบวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา (มนธิชา ทองหัตถา, 2564) รวมทั้งการศึกษาโดยผู้เรียนเป็นสำคัญจะเป็นการศึกษาสถานที่ ในห้องเรียน ที่บ้าน หรือที่ไหน ๆ ก็ได้ โดยใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต (internet) ดาวเทียม (satellite broadcast) โทรศัพท์มือถือ (mobile phone) หรืออุปกรณ์ไร้สายต่างๆ โดยที่ผู้เรียนสามารถเข้าเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้ตามอัธยาศัยได้ทุกที่ทุกเวลา ผ่านทางเว็บไซต์ในรูปแบบมัลติมีเดีย ไม่ว่าจะเป็นข้อความ เสียง ภาพเคลื่อนไหว และวิดีโอ อีกทั้งผู้ใช้งานสามารถทำการโต้ตอบได้เสมือนการนั่งเรียนในห้องเรียนปกติ นับเป็นการลดช่องว่างทางการศึกษาอย่างแท้จริง (อาณัติ รัตนธิกุล, 2553) ครูผู้สอน นักเรียนและสถานศึกษาต้องปรับตัวอย่างเร่งด่วน ผู้พัฒนาระบบทางด้านสารสนเทศได้เร่งพัฒนาเครื่องมือที่ช่วยในการจัดการศึกษาและการประชุมทางไกล จึงเกิดเครื่องมือที่ช่วยในการจัดการเรียนการสอนและการประชุมทางไกลขึ้นมากมาย เพื่อตอบสนองต่อความ

ต้องการของผู้ใช้ เช่น Zoom, Google Hangouts, Skype, Line, Facetime, Facebook, Messenger, Microsoft Teams, True Visual World, Google Meet, Vroom, WebX เป็นต้น (กาญจนา บุญภักดิ์, 2563)

อย่างไรก็ตามในหลาย ๆ พื้นที่ของการศึกษาไทยทำให้เห็นถึงความไม่พร้อม ด้านสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่ใช้ประกอบการเรียน เนื่องจากผู้ปกครองมีภาระทางการเงินที่สูง ไม่สามารถซื้ออุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนได้ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่ทั่วถึงพื้นที่โรงเรียน ครูก็ต้องปรับตัว ปรับรูปแบบการสอน ที่เพิ่มภาระทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง ปัญหาความเหนื่อยล้าในการเข้าเรียน ที่ไม่ได้ปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อน ๆ จนเกิดเป็นความเครียดความท้อในการเรียนออนไลน์ จึงเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไข (พัชรา คงเหมา, 2560) การเรียนออนไลน์ยังส่งผลถึงปัญหาสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตใจของนักเรียน โดยมีผลสำรวจจาก ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (2564) พบว่านอกจาก "เด็กยุคโควิด" จะต้องพบเจอกับทั้งปัญหาเรียนไม่ทัน การบ้านเยอะจนทำไม่ทัน และปัญหาการสอบแล้ว อีกหนึ่งปัญหาที่น่ากังวลเช่นกันก็คือ ปัญหาด้านสุขภาพ โดย 7 อันดับปัญหาทางสุขภาพในช่วงเรียนอยู่ที่บ้านของเด็ก ๆ ได้แก่ 1) ปวดตา ปวดเมื่อย ปวดหลัง เพราะนั่งนาน เหนื่อยนั่ง 2) เครียดและกังวลใจ โดยเฉพาะเด็กที่เตรียมชั้น ม.1 ม.4 หรือเข้ามหาวิทยาลัย 3) การบ้านเพิ่มขึ้น ทำให้พักผ่อนและนอนน้อยลง 4) เบื่อหน่ายไม่อยากเรียน 5) มีกิจกรรมทางด้านร่างกาย ออกกำลังกายน้อยลง 6) สภาพแวดล้อมไม่เอื้อ ขาดสมาธิ และ 7) รับประทานอาหารไม่ตรงเวลา

การบริหารอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนเข้าใจถึงความคาดหวังและความต้องการของผู้เกี่ยวข้องกับโรงเรียนในภาพรวม ซึ่งจะทำให้โรงเรียนสามารถกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานที่คำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนส่งผลดีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนได้อย่างถูกต้องและครอบคลุม โดยต้องคำนึงถึงทรัพยากรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นครู เวลา อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุอุปกรณ์ และการบริหาร เพื่อนำมาใช้ให้บรรลุจุดหมายหรือความต้องการในแผน ด้านการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับ สันติ บุญภิรมย์ (2552) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การร่วมคิด การร่วมทำ ร่วมประเมินผลงาน ร่วมยอมรับในผลการประเมิน และร่วมปรับปรุงวิธีการทำงานใหม่ โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ปรับปรุงตามความเหมาะสม เพื่อยกระดับวิธีการบริหารของตนเองต่อไป ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นที่หลากหลายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานจนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 2) การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนสร้างแรงจูงใจในการกำหนดกลยุทธ์วางแผนโครงการ 3) การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการดำเนินการและติดตามประเมินผล และ 4) การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทำให้เกิดการตัดสินใจที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ที่ดีของนักเรียน (นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และ อินตา ศิริวรรณ, 2560) โดยทั้ง 4 ด้าน ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียน ครู เครือข่ายความร่วมมือทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ คณะกรรมการโรงเรียน และชุมชนท้องถิ่น (Ramani, 2013)

โรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนไม่มากนักครูจึงสามารถจัดการชั้นเรียนได้ทั่วถึง ผู้บริหาร ครูสามารถเข้าถึงผู้ปกครองได้เป็นส่วนใหญ่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ชี้แจงว่า การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้กำหนดรูปแบบการเรียนการสอนไว้ 5 รูปแบบ ตามบริบท และความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน คือ 1) การใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่านทางโทรทัศน์ดาวเทียมต่างๆ (On-air) 2) การใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่าน ช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ (On-line) เช่น Zoom, Google Meet, Microsoft-Team 3) การใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้จากวีดิทัศน์ตามอัธยาศัย (On-demand) 4) การใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่าน การจัดส่งหนังสือ แบบเรียน แบบฝึกหัด หรือใบงานที่โรงเรียนจัดทำขึ้นไปยังนักเรียนผ่านผู้ปกครอง (On-hand) และ 5) การจัดการเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และเรียนในสถานที่ที่ปลอดภัย (On-site) สอดคล้องกับ เกียรติศักดิ์ เรืองชัยภูมิ และ ชญาพิมพ์ อุสาโห (2558) พบว่า การศึกษาทางไกลจะช่วยลดช่องว่างกับโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ในชนบทได้เป็นอย่างดี รวมทั้งยังทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ใกล้เคียงกับโรงเรียนปกติ อีกทั้งยังช่วยแก้ปัญหาขาดแคลนครูผู้สอนให้กับครู นักเรียน ผู้ปกครอง และ ผู้บริหาร

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเรียนออนไลน์ ประกอบด้วย 1. พัฒนาผู้สอนให้มีความสามารถในการสอนออนไลน์ 2. การจัดกลุ่มห้องเรียนออนไลน์ตามศักยภาพการเรียนรู้และความพึงพอใจของผู้เรียน 3. การจัดทำเนื้อหาการเรียนสอนออนไลน์เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ที่หลากหลายของนักเรียน 4. การใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ (On-line) เช่น Zoom, Google Meet, Microsoft Teams, Cloud Meeting เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนที่มีความพร้อม เช่น มือถือ โน้ตบุ๊ก คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต 5. การใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่านทางโทรทัศน์ดาวเทียมต่าง ๆ (On-air) เช่น DLTV เพื่อการเข้าถึงอย่างมีประสิทธิภาพให้กับนักเรียนที่มีโทรทัศน์บ้าน 6. การใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่าน การจัดส่งหนังสือ แบบเรียน แบบฝึกหัด หรือใบงานที่โรงเรียนจัดทำขึ้นไปยังนักเรียนผ่านผู้ปกครอง (On-hand) เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการใช้อินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์การเรียน เช่น มือถือ โน้ตบุ๊ก คอมพิวเตอร์ 7. การจัดการเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และเรียนในสถานที่ที่ปลอดภัย (On-site) เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับนักเรียนที่มีความต้องการหรือจำเป็นต้องมาโรงเรียน 8. การใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้จากวีดิทัศน์ตามอัธยาศัย (On-demand) เช่น YouTube วิดีโอรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับนักเรียนที่มีความสนใจเรียนรู้ตลอดเวลา 9. การวัดและการประเมินผลนักเรียนด้วยเครื่องมือออนไลน์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Google Form (นิภา อินทวงษ์, 2548) (วิทยา วาโย และคณะ, 2563) ผู้วิจัยจึงสนใจแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำมาเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารการศึกษาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และนำองค์ความรู้ที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กชั้นปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้ถูกกำหนดให้มียกเว้นไม่เกิน 499 คน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์ของโรงเรียนสมอทองบึงพิบูลย์ผลอุปถัมภ์ จังหวัดอุทัยธานี ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการ 1 คน คณะกรรมการโรงเรียน 9 คน หัวหน้ากลุ่มสาระและครู 12 คน นักเรียน 123 คน ตัวแทนเครือข่ายผู้ปกครองและศิษย์เก่า 9 คน ศิษยานุศิษย์ 2 คน รวมทั้งสิ้น 157 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 20 มีนาคม 2565)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง และระยะเวลาที่ได้มีส่วนร่วมกับโรงเรียน ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์ของโรงเรียนสมอทองบึงพิบูลย์ผลอุปถัมภ์ จังหวัดอุทัยธานี เป็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์ 4 ด้าน จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และตอนที่ 3 ข้อคิดเห็น/เสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด 1 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบแนวคิดและประเมินกรอบแนวคิดในการวิจัยให้มีความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน
3. ออกแบบข้อคำถามตามกรอบแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์ โดยกำหนดให้แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
4. วิเคราะห์หาความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา Item-Objective Congruence (IOC) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านประเมินเครื่องมือ ผลการตรวจสอบข้อคำถามจำนวน 56 ข้อ พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยฉบับที่ 1 (IOC = 0.94) ฉบับที่ 2 (IOC = 0.98) ฉบับที่ 3 (IOC = 1.00) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อตรวจสอบหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.987

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจัดส่งแบบสอบถามรูปแบบ Google Form ทาง Line Application ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถามให้ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 157 คน โดยได้รับข้อมูลกลับ 89 คน คิดเป็น 56.69 %

วิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของผู้ตอบวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (frequency distribution) และค่าร้อยละ (percentage)
2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์ของโรงเรียนสมอทองปัทมผลอุบลรัตน์ จังหวัดอุทัยธานี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
3. จัดลำดับความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เรียงค่าดัชนีจากมากไปหาน้อย โดยสูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$)

ผลการวิจัย

สามารถสรุปได้ดังนี้ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปโดยภาพรวม ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 51.70 อายุอยู่ช่วงไม่เกิน 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.40 ระยะเวลาที่ได้มีส่วนร่วมกับโรงเรียน 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 40.45

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ แสดงตามตารางดังนี้

ตาราง 1

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์ของโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก												
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ												
การเรียนออนไลน์ 9 ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วม 4 ด้าน											
	1) การระดมความคิดเห็น ที่หลากหลาย			2) การสร้าง แรงจูงใจ			3) การดำเนินการและ ติดตามประเมินผล			4) การทำให้เกิดการ ตัดสินใจ		
	สภาพปัจจุบัน (M)	สภาพที่พึงประสงค์ (M)	ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน (M)	สภาพที่พึงประสงค์ (M)	ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน (M)	สภาพที่พึงประสงค์ (M)	ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน (M)	สภาพที่พึงประสงค์ (M)	ความต้องการจำเป็น
1. การพัฒนา ผู้สอน	3.89 (มาก)	4.07 (มาก)	0.046 (4)	3.81 (มาก)	3.94 (มาก)	0.035 (8)	3.70 (มาก)	3.99 (มาก)	0.079 (2)	3.78 (มาก)	4.06 (มาก)	0.074 (2)
2. การจัดกลุ่ม ห้องเรียน	3.91 (มาก)	4.07 (มาก)	0.040 (8)	3.82 (มาก)	4.01 (มาก)	0.050 (7)	3.78 (มาก)	4.04 (มาก)	0.069 (5)	3.81 (มาก)	4.06 (มาก)	0.065 (5)
3. การจัดทำเนื้อหา การเรียนสอน	3.91 (มาก)	4.03 (มาก)	0.032 (9)	3.85 (มาก)	4.08 (มาก)	0.060 (4)	3.81 (มาก)	4.02 (มาก)	0.056 (9)	3.84 (มาก)	4.08 (มาก)	0.062 (7)
4. การใช้สื่อการ เรียนและแหล่ง เรียนรู้ On-line	3.84 (มาก)	4.00 (มาก)	0.041 (7)	3.85 (มาก)	4.09 (มาก)	0.061 (3)	3.79 (มาก)	4.09 (มาก)	0.080 (1)	3.85 (มาก)	4.09 (มาก)	0.061 (8)
5. การใช้สื่อการ เรียนและแหล่ง เรียนรู้ On-air	3.64 (มาก)	3.94 (มาก)	0.083 (1)	3.71 (มาก)	3.92 (มาก)	0.057 (6)	3.75 (มาก)	3.98 (มาก)	0.060 (8)	3.76 (มาก)	4.01 (มาก)	0.066 (4)
6. การใช้สื่อการ เรียนและแหล่ง เรียนรู้ On-hand	3.73 (มาก)	3.98 (มาก)	0.066 (2)	3.70 (มาก)	4.01 (มาก)	0.085 (1)	3.79 (มาก)	4.02 (มาก)	0.062 (6)	3.78 (มาก)	4.02 (มาก)	0.063 (6)
7. การจัดการเรียน เป็นกลุ่ม แบบ On-site	3.71 (มาก)	3.87 (มาก)	0.042 (6)	3.80 (มาก)	4.04 (มาก)	0.065 (2)	3.80 (มาก)	4.03 (มาก)	0.061 (7)	3.82 (มาก)	4.10 (มาก)	0.072 (3)
8. การใช้สื่อการ เรียนและแหล่งเรียนรู้ แบบ On-demand	3.79 (มาก)	3.96 (มาก)	0.045 (5)	3.81 (มาก)	4.03 (มาก)	0.059 (5)	3.80 (มาก)	4.07 (มาก)	0.071 (4)	3.88 (มาก)	4.02 (มาก)	0.038 (9)
9. การวัดและการ ประเมินผล	3.91 (มาก)	4.11 (มาก)	0.052 (3)	3.94 (มาก)	4.04 (มาก)	0.026 (9)	3.78 (มาก)	4.07 (มาก)	0.077 (3)	3.85 (มาก)	4.15 (มาก)	0.076 (1)
โดยภาพรวม	3.81 (มาก)	4.00 (มาก)	0.049 (4)	3.81 (มาก)	4.02 (มาก)	0.055 (3)	3.78 (มาก)	4.03 (มาก)	0.068 (1)	3.82 (มาก)	4.07 (มาก)	0.064 (2)

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ พบว่าโดยภาพรวม ด้านการทำให้เกิดการตัดสินใจที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ที่ดีของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 3.82$) และด้านการดำเนินการและติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($M = 3.78$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ พบว่าโดยภาพรวม ด้านการทำให้เกิดการตัดสินใจที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ที่ดีของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.07$) และด้านการมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นที่หลากหลายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานจนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($M = 4.00$)

ความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ โดยภาพรวม สามารถแยกพิจารณา โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการดำเนินการและติดตามประเมินผล ($PNI_{Modified} = 0.068$) โดยเฉพาะเรื่องการใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่าน ช่องทางออนไลน์ต่างๆ (On-line) เช่น Zoom, Google Meet, Microsoft Teams, Cloud Meeting เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนที่มีความพร้อม เช่น มือถือ โน้ตบุ๊ก คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.080$) และการจัดทำเนื้อหาการเรียนสอนออนไลน์เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ที่หลากหลายของนักเรียนมีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.056$)

2. การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทำให้เกิดการตัดสินใจที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ที่ดีของนักเรียน ($PNI_{Modified} = 0.064$) โดยเฉพาะเรื่องการวัดและการประเมินผลนักเรียนด้วยเครื่องมือออนไลน์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Google Form มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.076$) และ การใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้จากวิดีโอทัศน์ตามอัธยาศัย (On-demand) เช่น YouTube วิดีโอรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับนักเรียนที่มีความสนใจเรียนรู้ทุกเวลาที่มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.038$)

3. การมีส่วนร่วมกับโรงเรียน สร้างแรงจูงใจในการกำหนดกลยุทธ์ วางแผนโครงการ ($PNI_{Modified} = 0.055$) โดยเฉพาะเรื่องการใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่าน การจัดส่งหนังสือ แบบเรียน แบบฝึกหัด หรือใบงานที่โรงเรียนจัดทำขึ้นไปยังนักเรียนผ่านผู้ปกครอง (On-hand) เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการใช้อินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์การเรียน เช่น มือถือ โน้ตบุ๊ก คอมพิวเตอร์มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.085$) และการวัดและการประเมินผลนักเรียนด้วยเครื่องมือออนไลน์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น google form มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.026$)

4. การมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นที่หลากหลายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานจนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ($PNI_{Modified} = 0.049$) โดยเฉพาะเรื่องการใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่านทางโทรทัศน์ดาวเทียมต่าง ๆ (On-air) เช่น DLTV เพื่อการเข้าถึงอย่างมีประสิทธิภาพให้กับนักเรียนที่มีโทรทัศน์

บ้าน มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.083$) และการจัดทำเนื้อหาการเรียนสอนออนไลน์เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ที่หลากหลายของนักเรียน มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.032$)

และโดยภาพรวมในการเรียนออนไลน์ การใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่าน การจัดส่งหนังสือแบบเรียน แบบฝึกหัด หรือใบงานที่โรงเรียนจัดทำขึ้นไปยังนักเรียนผ่านผู้ปกครอง (On-hand) เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการซื้ออินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์การเรียน เช่น มือถือ โน้ตบุ๊ก คอมพิวเตอร์ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.069$) รองลงมา คือ การใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่านทางโทรทัศน์ดาวเทียมต่าง ๆ (On-air) เช่น DLTV เพื่อการเข้าถึงอย่างมีประสิทธิภาพให้กับนักเรียนที่มีโทรทัศน์บ้าน ($PNI_{Modified} = 0.067$) และ การใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ (On-line) เช่น Zoom, Google Meet, Microsoft Teams, Cloud Meeting เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนที่มีความพร้อม เช่น มือถือ โน้ตบุ๊ก คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ($PNI_{Modified} = 0.061$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. แนวทางการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการดำเนินการและติดตามประเมินผล เมื่อพิจารณาพบว่าการใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ (On-line) เช่น Zoom, Google Meet, Microsoft Teams, Cloud Meeting เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนที่มีความพร้อม เช่น มือถือ โน้ตบุ๊ก คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด อาจเนื่องจากความไม่พร้อมของผู้ปกครองที่ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ มีภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ผู้ปกครองมีความจำเป็นต้องออกไปทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพมากกว่ามีส่วนร่วมการดำเนินการและติดตามประเมินผลการใช้สื่อการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆของนักเรียน ตลอดจนความมีวินัยในการเรียนออนไลน์ของนักเรียนที่เข้าเรียนไม่ตรงเวลา ไม่เข้าเรียน ปิดกั๊งระหว่างเรียน ทำให้ครูผู้สอนเข้าใจได้ว่าไม่ตั้งใจเรียน สอดคล้องกับ มนธิชา ทองหัตถา (2564) พบว่า ปัญหาที่ครูพบในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์คือ ปัญหาด้านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สัญญาณอินเทอร์เน็ตและโปรแกรมที่ใช้สำหรับการเรียนแบบออนไลน์ถูกพบมากที่สุด ปัญหาทางด้านการเงิน ปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียน เช่น การบริหารจัดการเวลาและความรับผิดชอบตนเองของนักเรียน นอกจากนี้ปัญหาด้านครอบครัวยังทำให้นักเรียนบางส่วนต้องทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระครอบครัวขณะอยู่บ้าน ดังนั้นโรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการและติดตามประเมินผล การเรียนของนักเรียนในแต่ละวันอย่างใกล้ชิดและให้เป็นตามกฎระเบียบการเรียนออนไลน์ที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้น หรือการฝากนักเรียนไว้กับโรงเรียนผ่านกล้องวงจรปิดที่ส่งภาพตรงถึงโรงเรียน สอดคล้องกับ ธาณี สุขโชโต และ วรกฤต เกื่อนช้าง (2563) พบว่า แม้ว่านักเรียนไม่สามารถไปโรงเรียนได้ตามปกติ การดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตลอดจนการจัดการเรียนการสอนโดยมีการสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็งและมีคุณภาพชีวิตที่ดีในสถานการณ์ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 2019

2. แนวทางการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทำให้เกิดการตัดสินใจที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ที่ดีของนักเรียน เมื่อพิจารณาพบว่า การวัดและการประเมินผลนักเรียนด้วยเครื่องมือออนไลน์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Google Form มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด เนื่องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจไม่สามารถทำให้โรงเรียนเชื่อได้ว่าการใช้เครื่องมือออนไลน์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Google Form ช่วยวัดและการประเมินผลนักเรียนได้อย่างเที่ยงตรง ด้วยข้อจำกัดการตรวจสอบการทุจริตในการวัดและการประเมินผลนักเรียน การกำหนดสถานที่ในการวัดและการประเมินผลนักเรียนโดยเฉพาะวิชาที่ต้องลงมือปฏิบัติ เช่น วิชาพลศึกษา วิชาการงาน การทดลองวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ดังนั้นทุกภาคส่วนทั้งผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ คณะกรรมการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระ ครู นักเรียน ศึกษานิเทศน์ ผู้ปกครองและศิษย์เก่า ต้องช่วยกันระดมความคิดเห็นและขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญการใช้เครื่องมือออนไลน์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อให้เกิดการตัดสินใจในการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลนักเรียนผ่านการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่ทันสมัยและง่ายต่อการตรวจสอบความถูกต้อง เที่ยงตรง เที่ยงธรรม สอดคล้องกับนิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และ อินถา ศิริวรรณ (2560) พบว่า การที่บุคคลผู้บริหารใช้การจูงใจให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจตลอดจนการประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร

3. แนวทางการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนสร้างแรงจูงใจในการกำหนดกลยุทธ์วางแผนโครงการเมื่อพิจารณาพบว่า การใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่าน การจัดส่งหนังสือ แบบเรียน แบบฝึกหัด หรือใบงานที่โรงเรียนจัดทำขึ้นไปยังนักเรียนผ่านผู้ปกครอง (On-hand) เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการใช้อินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์การเรียน เช่น มือถือ โน้ตบุ๊ก คอมพิวเตอร์มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด เนื่องจากการกำหนดกลยุทธ์ วางแผนโครงการโดยการใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่านการจัดส่งหนังสือ แบบเรียน แบบฝึกหัด หรือใบงานที่โรงเรียนจัดทำขึ้นไปยังนักเรียนผ่านผู้ปกครองอาจมีขั้นตอนที่ยุ่งยากกว่าการเรียนผ่านโปรแกรม Zoom, Google Meet, Microsoft Teams, Cloud Meeting เป็นต้น ทั้งการส่งงาน ตรวจงานและส่งการบ้านทำให้โรงเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองในการใช้อินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย ศึกษานิเทศน์ ผู้ปกครองและศิษย์เก่าจึงควรร่วมมือกันสร้างแรงจูงใจให้โรงเรียนในการกำหนดกลยุทธ์และวางแผนโครงการจัดส่งหนังสือ แบบเรียน แบบฝึกหัด หรือใบงานให้นักเรียนได้เรียนทางไกลอย่างสะดวกสบายและประหยัดค่าใช้จ่าย สอดคล้องเกริก ท่วมกลาง และ จินตนา ท่วมกลาง (2555) พบว่า การสอนแบบทันสมัยและเทคนิควิธีสอนแนวใหม่ เป็นการนำแนวคิด วิธีการ กระบวนการหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งจะช่วยให้การศึกษาและการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจ ในการเรียนด้วยนวัตกรรมเหล่านั้น และประหยัดเวลาในการเรียนได้อีกด้วย

4. แนวทางการมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นที่หลากหลายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานจนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เมื่อพิจารณาพบว่า การใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่านทางโทรทัศน์ดาวเทียมต่าง ๆ (On-air) เช่น DLTV เพื่อการเข้าถึงอย่างมีประสิทธิภาพให้กับนักเรียนที่มีโทรทัศน์บ้าน มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด เนื่องจากการเรียนออนไลน์ส่วนใหญ่ครูจะถูกกำหนดให้สอนผ่านโปรแกรม Zoom, Google Meet, Microsoft Teams, Cloud Meeting เป็นต้น ทำให้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่เห็นความสำคัญในการระดมความคิดเห็นที่หลากหลายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานจนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในการใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่านทางโทรทัศน์ดาวเทียมต่าง ๆ ทั้งที่ทุกบ้านมีความพร้อมด้านโทรทัศน์มากกว่ามือถือ โน้ตบุ๊ก คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต ดังนั้นโรงเรียน นักเรียน ศึกษานิเทศน์ ผู้ปกครองและศิษย์เก่าต้องช่วยกันกระตุ้นให้มีการใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่านทางโทรทัศน์ดาวเทียมต่าง ๆ (On-air) เช่น DLTV โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กให้มากขึ้น สอดคล้องกับเกียรติศักดิ์ เรียงชัยภูมิ และ ชญาพิมพ์ อูสาโห (2558) พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กต้องจัดการเรียนการสอนและสื่ออุปกรณ์พร้อม ๆ กันในหลายระดับชั้น ครูและผู้บริหารควรที่จะร่วมกันในการสำรวจสื่อและอุปกรณ์ในการถ่ายทอดสัญญาณให้ทันสมัย โดยร่วมมือกับ ผู้ปกครอง ชุมชน และเขตพื้นที่ในการระดมงบประมาณหรือทรัพยากรอื่นที่จะปรับปรุงคุณภาพอุปกรณ์และสื่อต่าง ๆ ที่นำมา จัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการสนับสนุนให้สร้างเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็กที่เข้าร่วมโครงการ

โดยภาพรวมในการเรียนออนไลน์ การใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่านการจัดส่งหนังสือ แบบเรียน แบบฝึกหัด หรือใบงานที่โรงเรียนจัดทำขึ้นไปยังนักเรียนผ่านผู้ปกครอง (On-hand) เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการซื้ออินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์การเรียน เช่น มือถือ โน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ดังนั้นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ควรส่งเสริมให้มีการใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ผ่านการจัดส่งหนังสือ แบบเรียน แบบฝึกหัด หรือใบงานให้มากขึ้น รวมถึงหาแนวทางให้ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ คณะกรรมการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระ ครู นักเรียน ศึกษานิเทศน์ ผู้ปกครองและศิษย์เก่ามีส่วนร่วมในการดำเนินการ กำกับ ติดตามและประเมินผล การเรียนออนไลน์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการศึกษาตามความต้องการที่แท้จริงของนักเรียน และผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับ Nadeak (2020) พบว่า ในกรณีที่เป็นภาคปฏิบัติ นักเรียนไม่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์การเรียนออนไลน์ ครูอาจต้องสอดแทรกสื่อหรือปรับเปลี่ยนเนื้อหาเป็นทักษะอื่น เพื่อให้เหมาะกับบริบทและสถานการณ์ปัจจุบันซึ่งข้อจำกัดสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ ในการเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ นั้น และอย่างไรก็ตามห้องเรียนแบบปกติยังมีความจำเป็นอย่างยิ่งเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะเป็นประโยชน์ในการวิจัย ดังนี้

1. โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการและติดตามประเมินผล การเรียนของนักเรียนในแต่ละวันอย่างใกล้ชิด
2. ผู้บริหารโรงเรียนควรขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจเลือกเครื่องมือออนไลน์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์
3. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนของโรงเรียนควรเข้ามีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุนการใช้สื่อการเรียน และแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาโรงเรียนสมอทองปทีปพลีผลอุปถัมภ์ จังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก เท่านั้น ผู้วิจัยได้พบว่ายังมีประเด็นที่น่าสนใจในการดำเนินการวิจัยในครั้งต่อไป ได้แก่

1. กลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มองค์กรภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุน จัดทำ สื่อการเรียนการสอนให้โรงเรียน
2. ศึกษาการจัดสรรงบประมาณในการเรียนออนไลน์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กาญจนา บุญภักดิ์. (2563). การจัดการเรียนรู้ยุค New Normal. *วารสารเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม*, 19(2), A1-A6.
- เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง. (2555). *การพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ*. สภาพรบุ๊ค.
- เกียรติศักดิ์ เรืองชัยภูมิ และ ชญาพิมพ์ อุสาโท. (2558). การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารโครงการจัดการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 10(3), 493-504.
- ธานี สุขโชโต และ วรกฤต เกื้อนช้าง. (2563). การดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*, 8(2), 143-154.
- นิภา อินทวงค์. (2548). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนมัธยมศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และ อินดา ศิริวรรณ. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วม The Participative Management. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ*, 4(1), 176-187.
- พัชรา คงเหมาะ. (2560). *แนวทางการพัฒนาห้องเรียนออนไลน์สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- มนธิชา ทองหัตถา. (2564). สภาพการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศโรงเรียนปากพวง จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารละครี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, 5(1), 43-51.
- วิทยา วาโย, อภิรติ เจริญกุล, ฉัตรสุดา กานกายนต์ และจรรยา คนใหญ่. (2563). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาด ของไวรัส COVID-19. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9*, 14(34), 285-298.
- ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2564, 27 สิงหาคม). *เรียนออนไลน์กับ 7 ปัญหาสุขภาพที่เด็กไทยต้องเจอ แก้อย่างดี*.
<https://www.bangkokbiznews.com/social/957001>
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *นวัตกรรมการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่2). บุคพอยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564, 28 สิงหาคม). *แนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลให้มีความยืดหยุ่น*. <https://www.obec.go.th/archives/483155>
- อาณัติ รัตนธิกุล. (2553). *สร้างระบบ E-learning ด้วย Moodle ฉบับสมบูรณ์*. ซีเอ็ดยูเคชั่น.

ภาษาอังกฤษ

- Ramani, J. (2013). *School Stakeholders*. <https://sites.google.com/site/janviramani47/school-stakeholders>.
- Nadeak, B. (2020). The effectiveness of distance learning using social media during the pandemic period of COVID-19: A case in Universitas KristenIndonesia. *International Journal of Advanced Science and Technology*, 29(7), 1764-1772.